

Fra: Maja Løvbjerg Hansen [<mailto:MLH@gadejuristen.dk>]

Sendt: 26. april 2019 15:03

Til: Troels Ravn <Troels.Ravn@ft.dk>

Emne: Kommunerne bryder loven og nægter stofbrugere den hjælp, de har ret til.

Til Socialudvalget og Folketingets socialordfører

Fra Gadejuristen, Brugernes Akademi og Sand – De hjemløses landsorganisation.

Kommunerne bryder loven og nægter stofbrugere den hjælp, de har ret til.

Kristelig Dagblad havde i går 25. april 2019 en historie om, at kommuner i hele landet er ved at afvikle døgnbehandling til stofafhængige borgere. Dette bekræfter desværre vores erfaringer set fra gaden.

Kilde: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/kritik-kommuner-lader-svage-misbrugere-i-stikken>.

Døgnbehandling er en behandlingsform, hvor stofbrugeren tilbydes et behandlingsophold i skærmet regi, væk fra sit hjem eller fra gaden, hvor der tilbydes intensiv støtte, behandling og terapi.

FAKTA

Stofbehandling ydes enten som:

Ambulant behandling	Samtaler 2-8 gange om måneden.
Intensiv dagbehandling	Mandag til fredag, 5-8 timer dagligt.
Døgnbehandling	Døgnforløb, ofte af 30-90 dages varighed.

Ambulant og dagbehandling er hjemlet i Servicelovens § 101.

Døgnbehandling er hjemlet i Servicelovens § 101 jf. § 107.

Rådet for Socialt Udsatte har netop offentliggjort en analyse der viser, at kommunerne i hele landet stor set er ved at afvikle døgnbehandling. Over en kort årrække er antallet af årlige visitationer faldet fra 1.000 til 400 om året. Undersøgelsen viser også, at antal af visitationer til dagbehandling er faldende. Dette indebærer, at langt de fleste uanset udfordringer blot tilbydes ambulant stofbehandling.

Kilde: <https://www.udsatte.dk/publikationer/afvikling-af-intensiv-stofmisbrugsbehandling>

I sidste måned offentliggjorde Ankestyrelsen en praksisundersøgelse der viste, at kommunerne indlægger ulovlige kriterier, når de vurderer om de mest udsatte stofbrugere skal tilbydes døgnbehandling. I den forbindelse udtalte socialminister Mai Mercado:

"Kommunerne må ikke fravælge døgnbehandling, hvis borgerens behov tilsiger, at det er den rigtige løsning. Mennesker med et stofmisbrug skal have den rigtige hjælp til at komme ud af

misbruget, og så går det ikke, at kommunerne stiller krav om, at man afprøver andre tilbud, før man kan komme i døgnbehandling.”

Kilde: <https://socialministeriet.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2019/mar/kommuner-fravaelger-doenbehandling-i-misbrugsbehandlingen/>

Valg af behandlingstilbud

Valg af behandlingstilbud skal altid ske efter en konkret og individuel vurdering og baseres på en udredning, hvori også borgerens egne ønsker og oplevede behov indgår. Det er i praksis ofte omstridt, hvilken behandlingsintensitet der konkret er nødvendig, men for de mest udsatte, ofte kaotiske stofbrugere, der eksempelvis også kan være hjemløse eller i værste fald også udsatte for tvang og trusler fra underverdenen, for hvem det kan være umuligt at tilrettelægge tilværelsen, så fremmøde på et ambulante behandlingssted overhovedet er muligt, viser både praksis og forskning, at behandling i skærmet døgnregi kan være helt afgørende for deres succes med behandling.

”Der er borgere, som ikke er i stand til at fungere i hverken ambulante behandling eller dagbehandling. For denne gruppe borgere kan et tilbud om døgnbehandling være relevant. Det er borgere, der ofte kan karakteriseres som havende et kaotisk misbrug, psykiske problemer samt en lav social integration vurderet ud fra boligforhold, uddannelse, beskæftigelse, netværk og familie.

Kilde: Center for Rusmiddelforskning, 2018: <https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/3f9301ff-9101-44bd-be3c-55baea2673e2/aacbf21d-858e-476f-a14a-8b7e9c25ac69/Attachments/20159421-26895225-16.PDF> (side 12)

Gadejuristen, Brugernes Akademi og SAND – De hjemløses landsorganisation er bekymrede

De to seneste måneder har vi set to undersøgelser, der viser, at kommunerne ulovligt er ved at spare døgnbehandling væk. En behandlingsform, der for de mest udsatte og kaotiske stofbrugere kan være forskellen på liv og død. Danmark har stadig en høj dødelighed for stofbrugere, så det er slet ikke nu, der skal spares på dette område.

Vi ser nu KL henvise til, at stofbrugere ikke skal have døgnbehandling, men i stedet dagbehandling, dette dog uden at KL forholder sig til, at også dagbehandling er ved at blive sparet væk, mens tæt på alle stofbehandlingssøgende alene tilbydes ambulante behandling.

Vi er dermed i den situation, at lovgivningen er på plads. Vi har en vifte af tilbud og vejledninger samt nationale retningslinjer om, hvordan hjælpen skal tilbydes, men det ser ud til at kommunerne simpelthen systematisk bryder loven.

”Hvis man er hjemløs og lever fra time til time for at skaffe rigtig mange penge til de stoffer man nu en gang er afhængig af, så nytter det ikke noget, at man bliver tilbudt en samtale 2-8 gange om måneden. Så skal der stå abstinensmedicin, en seng og mad klar fra det øjeblik, man beder om hjælp.” Christina Strauss, formand for Sand, De hjemløses landsorganisation.

”Vi oplever, at stofbrugere bliver præsenteret for alle mulige mærkelige krav for at kunne få den hjælp de har brug for. Der er simpelthen for mange der opgiver at få hjælp fra kommunen, fordi den hjælp der tilbydes, opleves som en hån.” Anja Bloch, formand for Brugernes Akademi.

”Man kan godt sætte spørgsmålstegn ved kvaliteten af den døgnbehandling der både nu og historisk er tilbudt i Danmark. Det kan man i øvrigt også til den dagbehandling og ambulante behandling der er blevet tilbudt. Det er et område, hvor kvaliteten generelt er for ringe. Samtidig er der sjældent ressourcestærke forældre eller andre pårørende til at råbe op

og skabe larm. Når kommunerne så synes de skal spare, kan det være fristende at vælge dette område, hvor der nemmest kan skæres i stilhed. Det bliver det bare ikke lovligt af.” Nanna W. Gotfredsen, leder af Gadejuristen.

KL, Kommunernes Landsforening vildleder

Når KL i Kristeligt Dagblad, d. 25. april 2019, bliver citeret som følger: *”Forskningen viser nemlig, at der ikke er større effekt af døgnbehandling end af et intensivt dagbehandlingsforløb”*, er dette noget af en tilsnigelse, og det endda på flere måder. Kilde: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/kritik-kommuner-lader-svage-misbrugere-i-stikken>.

Først og fremmest gælder det, at hvis der konkret er behov for bevilling af døgnbehandling, gælder der også et egentligt retskrav på bevilling af døgnbehandling og så er visitation til dagbehandling slet ikke et alternativ. Dernæst viser Rådet for Socialt Udsattes nye analyse, at der faktisk ikke visiteres mere til dagbehandling. Tværtimod. Visitation til dagbehandling er også faldende.

Sidst, men ikke mindst, er det simpelthen ikke korrekt, at forskningen viser, at der ikke er større effekt af døgnbehandling. Dels findes der ikke ret meget forskning der sammenligner de forskellige grader af intensitet i stofbehandling, dels er det et faktum, at de mest belastede og komplekst udfordrede stofbrugere ikke formår at profitere (i tilstrækkelig grad) af ambulante behandling hhv. dagbehandling, mens døgnbehandlingsstederne til gengæld er bedre til at fastholde denne gruppe, hvor forskningen viser, at cirka halvdelen fastholdes i 4-6 måneder og i denne periode er stoffrie (med eller uden støttende lægeordineret medicin). En sådan statistik ses ikke for denne gruppe i behandling udenfor skærmet døgnregi. At alt for mange efterfølgende ikke formår at fastholde den herved opnåede stoffrihed (med eller uden støttende lægeordineret medicin), er en ganske anden diskussion, som dog i høj grad også handler om kommunesvigt i form af manglende efterbehandling og anden fornøden støttende indsats. Sluttelig skal det nævnes, at også SFI, nu VIVE, i sin kapacitetsanalyse fra 2016 fandt, at døgnbehandling er mere effektiv end ambulante behandling, jf.

https://pure.vive.dk/ws/files/647131/1634_Kapaciteten_i_den_sociale_stofmisbrugsbehandling.pdf.

På vegne af Gadejuristen, Brugernes Akademi og Sand – De hjemløses landsorganisation.

Maja Løvbjerg Hansen

Gadejuristen

Maja Løvbjerg Hansen, jurist

Værnedamsvej 7A, 1.

DK-1819 Frederiksberg C

Tlf. 33 31 00 75

www.gadejuristen.dk